LA MOARTEA LUI VASILE IASINSCHI

Un sentiment de sfială încerc când mă apuc să scriu aceste rânduri despre Vasile Iasinschi, fostul preşedinte al Consiliului Legiunii, prototipul omului de omenie, al bunului creştin, al omului de atitudine cavalerească, cu dimensiuni de proporţii greu de întâlnit. Luptător neînfricat, prin aderarea lui la Legiune se va dărui întreg cauzei naţionale. N'a venit întâmplător în oastea verde. A căutat-o, aducând în ea experienţa-i de om încercat, călăuzit de un robust instinc, ca să contribuie la realizarea postulatelor naţionale.

Vasile Iasinschi s'a născut acum 86 de ani în creştetul încărcat de istorie al Ţării, cu codri voevodali, în dulcea Bucovină, unde legenda zimbrului lui Dragoş e încă vie. Pe-atunci, Bucovina nu mai era a noastră. Incăpuse pe alte mâini, împărtăşind soarta întregei vetre româneşti, mereu sfârtecată, mereu împiedicată de a uni în graniţele ei, în fine libere, poporul unitar ce descindea din Roma şi Sarmisegetuza. Acolo, în Ţara Fagilor, supusă atunci Austriecilor, a copilărit Vasile Iasinschi. Şi ce fior o fi simţit când, copilandru fiind, i s'a spus că dincolo sunt tot fraţi de-ai lui, Români! De-atunci îi apărea în vis o oaste mândră, venită din Ţara Dorului ca să gonească pe străini, liberând plaiurile mănăstirilor lui Ştefan Vodă. Când autorităţile şcolare au vrut să introducă uniforma, suprimând portul naţional al românaşilor, el s'a opus cu îndârjire. Putea fi eliminat din şcoli, dar nu de asta i-a păsat. Şi autorităţile au trebuit să dea îndărăt. Dar el n'a mai avut linişte. Participa la şezători, la cercuri culturale, activând mai mult pe-ascuns, însă ochii lui cătau peste pripoare, dincolo, în România. Ajuns student, a izbutit să treacă frontiera. Voia să vadă tot, să se orienteze. Când a izbucnit războiul, s'a hotărît: locul lui nu era sub steag străin! Iată-l preşedinte al voluntarilor bucovineni. S'a angajat în oastea românească, ocupată atunci să prevină încercuirea duşmană şi să curețe Basarabia de bolşevici.

Cu întregirea Ţării, un vis milenar se împlinise, dar el nu era liniştit. Simţea că există un alt duşman, cel dinăuntru: că Bucovina lui dragă, deşi revenită la Patria-Mumă, e expusă pieirii. Căta un punct de sprijin. Observând că în Bucovina nu exista nicio farmacie românească, căci totul era în mâna evreilor, s'a hotărît să se facă farmacist, luându-şi licenţa la Universitatea din Iaşi. Când s'a prezentat pentru obţinerea unei farmacii, era singur contra a 30 de candidaţi evrei. Farmaciile ajunseseră un mijloc de otrăvire a populaţiei româneşti şi nu de salvare. Ele fuseseră transformate în tarabe, unde evreii vindeau clandestin eter cu păhărelul. A descoperit şi denunţat multe matrapazlâcuri.

In toiul luptei, pe primele baricade ocupate de studenţimea română creştină, la Iaşi, s'a întâlnit cu Căpitanul, în urmărirea aceloraşi obiective: restaurarea virtuţilor străbune şi salvarea Patriei de virusul marxist. Nu s'au mai despărţit, rămânându-i fidel până în ultima clipă. Cu popularitatea de care dispunea, ar fi putut face carieră în oricare partid politic, dar el a optat pentru Ţară, mergând cu oastea legionară ce tocmai se înfiripa, pentru restaurarea românismului în propria lui casă. In toată acţiunea lui, fie ca farmacist, ori legionar, strălucea prin conduită exemplară, printr'o amabilitate ce radia prietenie, politeţă, încredere nelimitată în semenul său. Din profesiunea lui făcuse, împreună cu Doamna Virginia Iasinschi, tot farmacistă, un adevărat apostolat.

Vasile Iasinschi va fi mereu în primele rânduri lângă Căpitan în anii când se clădea cetate legionară de caractere şi inimi româneşti. In vremuri de glorie sau de restrişte, a fost mereu cu faţa la duşman, înfruntând totul, sacrificând totul. A plecat dintre noi, dar pilda lui rămâne exemplară, servind de îndrumare la bine şi la greu. Alături de Căpitan şi de Văcăreşteni, a fost prezent în marşul nestăvilit cu care-au deschis un nou ev românesc, rămânând exemplu de statornicie, de fidelitate, de credinţă.

După ani de prigoane şi grele încercări, Vasile Iasinschi ajunge în Spania şi, fidel memoriei Căpitanului, cum şi contribuţiei de jertfă a legionărimii prin ce-a avut ea mai bun în lupta Spaniei pentru salvarea creştinătăţii, a pus piatra fundamentală, nu departe de Crucea de la Majadahonda, a Căminului Cultural Moţa-Marin, a cărui construcţie a fost dusă la bun sfârşit sub directa lui supraveghere; a Comandantului ce, din însărcinarea Căpitanului, luase mulţimilor din gări, venite în întâmpinarea trenului ce aducea în ţară corpurile sfârtecate ale lui Moţa şi Marin, jurământul sobrietăţii şi al jertfei. Din această ctitorie a veghiat el, cu străşnicie, la păstrarea crezului legionar nealterat. De aceea, pentru toţi cei care rătăcesc, pentru toţi cei ce vor mai veni în Legiune, lupta Comandantului Legionar Vasile Iasinschi e un exemplu demn de urmat!

N. Şeitan